

Svjetsko brodograđevno tržište – rujan 2016.

Općenito

- U 2013. ugovoreno je ukupno 3.056 brodova, u 2014. ukupno 2.217 brodova, u 2015. ukupno 1.617 brodova, a u 2016. do kraja rujna tek 321 brod, što je u usporedbi s istim prošlogodišnjim periodom pad od oko 74 %; kako za sada nema naznaka značajnijeg oporavka tržišta, može se očekivati daljnji pad vozarina i cijena novogradnji

- Od 321 ugovorenog broda, s 8,7 mil. cGT-a i 22,9 mil. tdw, ukupne vrijednosti 26,1 milijardi USD, najviše brodova u 2016. ugovorila je Kina -156 brodova, Kina je također vodeća po količini cGT-a (3,2 milijuna cGT), a Italija po vrijednosti ugovorenog brodovlja (5,3 milijardi USD); hrvatska brodogradilišta u ovoj godini ugovorila su 6 brodova ukupne vrijednosti oko 280 milijuna USD

- Najveći pad ugovorenog brodovlja u odnosu na isti period 2015., zabilježen je kod LPG plinskih tankera (91 %), zatim brodova za rasuti teret (86 %), tankera za prijevoz sirove nafte (84 %), brodova za opći teret (81 %) i brodova za prijevoz hladnog tereta (78 %). I ostali tipovi brodova bilježe pad u rasponu od 55 – 76 %, osim putničkih brodova i brodova za krstarenja, koji jedini bilježe značajan porast i to od 70 % (u 2016. ugovoren ukupno 51 brod ovog tipa)

- U prvih devet mjeseci 2016. udio ugovorenih putničkih brodova (u cGT-u) u ukupnoj količini ugovorenog brodovlja je 26 %, brodova za rasuti teret 18 %, tankera za sirovu naftu 17 %, kontejnerskih brodova 14 %, a offshore brodova tek 5 %. Zamjetan je trend pada potražnje svih veličina i tipova brodova, osim tržišta putničkih brodova i brodova za krstarenja, koje je doživjelo veliki rast.

Europska Knjiga narudžbi (Rujan 2016.):

R.br.	Zemlja	dwt	%
1.	Rumunjska	2.155.008	42,97%
2.	Hrvatska	843.041	16,81%
3.	Španjolska	732.177	14,60%
4.	Njemačka	279.580	5,57%
5.	Rusija	253.434	5,05%
6.	Turska	181.388	3,62%
7.	Italija	132.530	2,64%
8.	Norveška	122.107	2,43%
9.	Nizozemska	116.205	2,32%
10.	Francuska	95.000	1,89%
11.	Finska	65.000	1,30%
12.	Poljska	32.958	0,66%
13.	Danska	4.200	0,08%
14.	Grčka	2.500	0,05%
15.	Portugal	270	0,01%
	UKUPNO	5.015.398	100,00%

Svjetska knjiga narudžbi (Rujan 2016.):

R.br.	Zemlja	tdw	%
1.	Kina	114.871.773	44,27%
2.	Japan	63.968.022	24,65%
3.	Južna Koreja	60.645.994	23,37%
4.	Filipini	7.129.465	2,75%
5.	Brazil	3.244.977	1,25%
6.	Rumunjska	2.155.008	0,83%
7.	Vijetnam	1.792.165	0,69%
8.	Tajvan	1.200.300	0,46%
9.	Hrvatska	843.041	0,32%
10.	SAD	797.726	0,31%
11.	Španjolska	732.177	0,28%
12.	Iran	369.000	0,14%
13.	Njemačka	279.580	0,11%
14.	Rusija	253.434	0,10%
15.	Indonezija	215.086	0,08%
16.	Argentina	209.664	0,08%
17.	Indija	194.357	0,07%
18.	Turska	181.388	0,07%
19.	Italija	132.530	0,05%
20.	Nizozemska	116.205	0,04%
21.	Ostalo	141.971	0,05%
	UKUPNO	259.473.863	100,00%
	Europa	5.015.398	1,93 %

Iz podataka o aktualnoj Svjetskoj Knjizi narudžbi (mjereno u tonama nosivosti), proizlazi da je Kina i nadalje vodeća svjetska brodograđevna zemlja s preko 44 % Knjige narudžbi, a slijede je J.Koreja i Japan s oko 24 %. Cijela europska brodograđevna industrija drži oko 1,9 % Svjetske Knjige narudžbi, dok Hrvatska drži 9. poziciju s oko 0,3 %.

U europskim razmjerima, Hrvatska i nadalje drži 2. poziciju s oko 16,8 %.

Zbog velikog pada ugovaranja na tržištu gotovo svih brodova (osim putničkih) – pad od gotovo 90 %, mnoge brodograđevne zemlje imaju velikih problema; J.korejska brodograđevna industrija trpi gubitke od preko 5 milijardi USD, japansko brodogradilište Kawasaki Heavy Industries je pred zatvaranjem, kineska brodogradilišta svakodnevno odlaze u stečaj.

Pred hrvatskim brodogradilištima su veliki izazovi, obzirom na aktualnu lošu situaciju na tržištu i njihovu specifičnu situaciju procesa restrukturiranja (pod nadzorom RH i Eurospke komisije). S krajem rujna, hrvatska brodogradilišta imaju ugovorenu proizvodnju 46 plovnih objekata, ukupne vrijednosti oko 1,9 milijardi USD.

Brodograđevna tržišta

- U Svjetskoj knjizi narudžbi je ukupno 1.249 **brodova za rasuti teret**, s oko 108,4 milijuna tdw, što predstavlja 13,8 % aktualne flote brodova za rasuti teret; i nadalje je uočljiv trend smanjenja potražnje i stagnacije tržišta
- U Svjetskoj knjizi narudžbi je ukupno 832 **tankera**, s oko 88,3 milijuna tdw, što predstavlja oko 16,3 % aktualne flote tankera; uočljiv je trend stabilne potražnje
- U Svjetskoj knjizi narudžbi su ukupno 432 **kontejnerska broda** s oko 38,5 milijuna tdw, što predstavlja oko 15,6 % aktualne flote kontejnerskih brodova; uočljiv je trend smanjenja potražnje i stagnacije tržišta
- U Svjetskoj knjizi narudžbi je ukupno 149 **LPG tankera** s oko 4,9 milijuna tdw, što predstavlja oko 22,3 % aktualne flote LPG tankera; uočljiv je trend smanjenja potražnje za ovim brodovima
- U Svjetskoj knjizi narudžbi je ukupno 140 **LNG tankera** s oko 11,4 milijuna tdw, što predstavlja oko 31,2 % aktualne flote LNG tankera; kod ovih brodova je najveći postotak brodova u Knjizi narudžbi u odnosu na aktualnu flotu; uočljiv je trend stabilne potražnje na tržištu
- Na tržištu **offshore** brodova, aktivnosti na ugovaranju novih brodova su manje nego u 2015., nastavlja se trend smanjenog ugovaranja iz ranijih godina; u 2015. pad ugovaranja od oko 73 % u odnosu na 2014., odnosno 78 % u odnosu na 2013.; u ovoj godini ugovorena su 34 broda, a u cijeloj 2015. godini 143 brodova; potražnja za ovim brodovima je vrlo slaba zbog niskih cijena sirove nafte i smanjene aktivnosti na novim istraživanjima naftnih i plinskih polja
- U svjetskoj floti trgovačkih brodova trenutno ima 59.186 brodova s oko 1.762 milijuna tdw, dok ukupna flota broji 92.265 brodova, s oko 1.840 milijuna tdw; ukupna vrijednost svjetske flote brodova je oko 894,8 milijardi USD
- Na **tankerskom** tržištu, **cijene novih brodova** su i nadalje u padu (tromjesečni trend) i to za različite veličine brodova u rasponu od -1,5 do -6,9 % u odnosu na lipanj 2016.; najveći pad je zabilježen kod „Aframax“ tankera (115.000 tdw) -6,9 %, a najmanji kod „MR“ tankera (51.000 tdw) -1,5 %
- Na tržištu **LNG i LPG tankera**, **cijene novih brodova** su u padu u odnosu na lipanj 2016. i to za LPG tankere (82.000 m³) -2,2 %, a za LNG tankere (174.000 m³) -0,7 %
- Na tržištu **brodova za rasuti teret**, **cijene novih brodova** su u padu u odnosu na lipanj 2016. i to u rasponu od -1,7 do -4,0 %; najveći pad je zabilježen kod „Capesize“ brodova (180.000 tdw) -4,0 %, a najmanji kod „Handysize“ brodova (35.000 tdw) -1,7 %
- Na tržištu **kontejnerskih brodova**, **cijene novih brodova** u odnosu na lipanj 2016., za kapacitet broda od 13.000 TEU su u padu -3,3 %, a za brodove manjeg kapaciteta (2.750 TEU) – 2,9 %
- Na tržištu specijaliziranih brodova za prijevoz automobila („**Pure Car Carriers**“) kapaciteta 6.000 vozila, cijene novih brodova su u odnosu na lipanj 2016. u padu i to za -1,1 %
- **Clarksonov Index cijena novogradnji** je na nivou 125, a u odnosu na stanje u lipnju 2016., došlo je do pada i to za oko -2,4 %

- **Prosječne cijene brodova za rezališta** su stabilne i obzirom na aktualne trendove odlaska u rezališta sve većeg broj brodova (zbog sve većeg trenda brodova na „mrtvom vezu“), sada se kreću na nivou od oko 280 USD/t za tankere (pad od -3,0 % u odnosu na 2015.), odnosno 300 USD/t za brodove za rasuti teret (porast od 6 %)
- Trend **prosječnih cijena polovnih tankera** je u padu i to od 22 % u odnosu na 2015.; za **brodove za rasuti teret** bilježimo pad od 21 %; za **kontejnnerske brodove** tromjesečni trend je pad cijena za 6 %;
- **Vozarine za tankere za sirovu naftu (jednogodišnji najam)** su u padu u odnosu na lipanj 2016. i sada su na nivou od oko 26.500 USD/dan za VLCC
- **Vozarine za tankere za naftne proizvode (jednogodišnji najam)** su za Panamax tankere oko 15.000 USD/dan, MR Handymax tankere oko 13.000 USD/dan, te za Handysize tankere oko 12.000 USD/dan
- **Vozarine za tankere za kemikalije (jednogodišnji najam)** (veličine 20.000 tdw, tankovi od nehrđajućeg čelika) su u neznatnom padu od oko -1,3 % u odnosu na prosječno stanje u 2015. i sada se kreću na nivou od oko 15.000 USD/dan
- **Vozarine za LPG tankere** (veličine 84.000 m³) su od lipnja 2015. u stalnom padu i to s nivou od oko 4,3 milijuna USD/mjesečno na današnjih oko 0,3 milijuna USD/mjesečno
- **Vozarine za LNG tankere** (veličine 160.000 m³) su od lipnja 2015. u stalnom padu (s povremenim kratkotrajnim manjim porastima); danas su na nivou od oko 33.000 USD/dan (lipanj 2015. - 36.000 USD/dan)
- **Vozarine za brodove za rasuti teret** su posljednjih nekoliko mjeseci u blagom porastu i trenutno su na nivou od oko 6.750 USD/dan za Supramax, 6.750 USD/dan za Panamax i 8.750 USD/dan za Capesize
- **Vozarine za kontejnerske brodove** (veličine 1.000 – 4.400 TEU) su u manjem padu i kreću se ovisno o veličini broda od 4.700 – 6.700 USD/dan; vozarina za kontejnerski brod kapaciteta 2.000 TEU je na nivou od oko 6.100 USD/dan
- **Vozarine za offshore brodove** su trenutno stabilne, pa su tako za velike AHTS brodove (Anchor handling tug supply vessel) na nivou od oko 16.000 GBP/dan (u 2014. prosjek oko 35.000, a u 2015. – 18.000 GBP/dan), a za velike PSV (Platform supply vessel) na nivou od oko 6.000 GBP/dan (u 2014. prosjek 17.250, a u 2015. – 7.600 GBP/dan); ovakav trend niskih cijena direktna je posljedica već duže vrijeme niskih cijena nafte, odnosno posljedično smanjene potrebe za istraživanjem, eksploatacijom i proizvodnjom nafte i plina

Siniša Ostojić, dipl. inž. brodogradnje

Direktor

Hrvatska brodogradnja Jadranbrod d.d.